У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. No. 54. TWO SECTIONS (SECTION I) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 20-го БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1971 Ч. 54. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

П'ятниця, 19 березня 1971

В АМЕРИЦІ

ФЕДЕРАЛЬНИЙ УРЯД РАХІВНИЦТВА ОПУБЛІКУВАВ ЗВІТ про замовлення й прибутки в оборонній індустрії. У звіті сказано, що контрактори зовсім не рахуються з видатками, бо витрачають на такі замовлення федеральні гроші. Тому треба б змінити всю систему федеральних оплат контракторам в оборонній індустрії.

НА СУДІ В САН РАФАЕЛІ В КАЛІФОРНІЇ суддя Джон МекМюррей повідомив, що він надалі не буде перебувати в складі того суду. Він не подав точної причини для такого рішення, лише зазначив, що „нехай цим судом займаються молодші". МекМюррееві 62 роки. Судять там чорну активістку - комуністку Анджелу Дейвіс, обвинувачену в співучасті у вбивстві.

У ПАРАДІ З НАГОДИ ДНЯ СВ. ПАТРИКА взяли участь в Ню Йорку кругло 120 тисяч американців ірляндського походження і їх симпатиків, які маршували під звуки оркестр по 5-й евню, від 44 вулиці до 86-ї. „Сьогодні всі нюйоркці є ірляндцями", сказав жартома мейор Джан Ліндзі.

ЛЕҐІСЛЯТУРА НЮЙОРКСЬКОГО СТЕЙТУ РОЗГЛЯДАЄ в Олбані законопроєкт, за яким губернатор стейту мав би сам призначати стейтового комишинера Суспільної Опіки, а не Стейтова Рада Суспільної Опіки. Губернатор Нелсон Рокефеллер скритикував методи й працю суспільної опіки в стейті. Сподіваються, що новий законопроєкт незабаром стане законом.

РАДА ЦЕРКОВ НЮ ЙОРКУ БАЖАЛА ВІДЗНАЧИТИ відомого актора Баба Говпа за його успіхи, але такому рішенню спротивилася група радикально настроєних церковних представників, які є проти війни в Індокитаї. Вони обвинуватили Баба Говпа в тому, що він занадто тісно пов'язаний з урядом і з Пентаґоном. Нагороду 1971 року мають призначити — посмертно — кол. екзекутивному директорові Крайової Урбаністичної Ліґи Вітнеєві Янґові, який втопився минулого тижня в Ніґерії.

З'ЄДНАНІ СТЕЙТИ АМЕРИКИ ВИСЛАЛИ чотирьох офіцерів летунства до Сантіяґо в Чіле, на офіційні святкування 41-ї річниці чілійського Дня Летунства, що розпочнуться там цієї неділі. Надіслання офіцерів на те свято не означає фактично нічого, крім куртуазного жесту збоку американського Уряду.

ПРОФСПІЛКОВІ ПРОВІДНИКИ В КОРДОБІ, В АРҐЕНТИНІ, знову звернулися з закликом до робітництва, щоб воно страйкувало. Уряд видав наказ заарештувати тих профспілкових діячів, але вони перейшли в підпілля. На вимогу страйкарів уже зрезиґнував губернатор Кордобської провінції.

В ПУЕРТО РІКО ЗААРЕШТОВАНО ОДНОГО СТУДЕНТА, а іншого розшукує поліція. Студентів обвинувачено у вбивстві командира поліційного відділу майора Меркадо. Під час студентського заворушення був убитий ще один поліцай та один студент, а яких 60 осіб були поранені.

У СВІТІ

СОВЄТИ НЕ ЗМІНИЛИ І НЕ ЗМІНЯТЬ своєї політики , дармащо світ переходить великі зміни — заявив американський амбасадор у Західній Німеччині Кеннет Раш у своїй промові на бенкеті Торговельної Палати в Гамбурґу. Він перестеріг, щоб не прив'язувати надто великої ваги до проявів неспокою та рухів спротиву в Совєтському Союзі, бо хоч треба сподіватися посилювання внутрішньої опозиції в СССР і його сателітах, проте воно доведе не до зміни системи й політики у тих комуністичних державах, а до більших репресій проти опозиціоністів.

СОЦІЯЛІСТИ І КОМУНІСТИ СТВОРИЛИ виборчий бльок у доповляльних виборах до міських рад у Франції, які відбудуться в найближчу неділю. Кандидати, які не дістали безоглядної більшости з усіх відданих голосів — ставатимуть до тісніших виборів. З-посеред 193-ох міст, які мають більше як 30.000 мешканців — у 69-ох відбудуться такі вирішні вибори. У висліді соціялістично - комуністичного порозуміння — в деяких містах соціялісти відкликали своїх кандидатів у користь комуністів, в інших знову зробили те саме комуністи, підтримуючи соціялістів.

ГРЕЦЬКИЙ УРЯД ПРОГОЛОСИВ, що внедовзі будуть закриті два концентраційні табори з політичними в'язнями. Однак не всіх інтернованих звільнять, а багатьом звільненим з кацету політичним противникам режиму накажуть жити у віддалених селах чи містечках без права свобідно порушуватись в країні. Таке обмеження свободи рухів накладено також на яких 45 високих старшин, які підтримали були спробу короля Константина відсунути від влади теперішніх її носіїв.

РУМУНСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ НІКОЛЯЙ ЧЕУШЕСКУ ВИСТОСУВАВ заклик до народу, щоб приспішити темп економічного розвитку та культурного поступу. Він заявився за свободою творців культури, зокрема літератури й мистецтва, та проти „уніформованої одностайности, сухости й доґматизму" в мистецтві, але й звернув увагу мистцям, що годі вимагати від уряду, щоб він купував до музеїв абстрактні образи, які йому не подобаються.

ІНДІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ІНДІРА ҐАНДІ ВІДНЕСЛА світлу перемогу в недавніх парляментарних виборах. У 521-членному індійському парляменті вона здобула 350 посольських мандатів, себто більше, як дві третіх, потрібні для переводження конституційних реформ. 440 членів її Нової Конґресової партії, члени обох палат парляменту, на 14-хвилинному засіданні одноголосно обрали її знову на свого голову, після чого вона заповіла, що „ступатиме знову шляхом, на якому треба розв'язувати проблеми народу". Індіра Ґанді сприяє соціялістичним соціяльно-економічним реформам.

У ТУРЕЧЧИНІ АРЕШТУВАЛИ голову терористичної організації, що називала себе Турецькою Народною Армією Визволення, 24-річного Дениса Ґезміса, за яким поліція довго розшукувала. Арештовано теж ще двох турецьких студентів, які належали до банди, яка схопила була 4-ох американських вояків та вимагала 400.000 дол. викупу за звільнення їх; коли уряд не піддався тому шантажеві — вони, в'язнивши вояків впродовж 9-ох днів, звільнили їх. Одного з напасників арештовано негайно, — двоє, із них одна дівчина, ще скриваються.

ЛІДЕР ІТАЛІЙСЬКИХ КОМУНІСТІВ РОЗВОДИТЬСЯ з своєю дружиною: Люїджі Льонґо подав на розвід з Тересою Ноче, колишньою парляментарною посолкою. Льонґо побивався за прийняття закону, що дозволив на розводи. Обоє мають по 71 літ.

КОМУНІКАТ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ МИТРОПОЛІЇ В ЗСА

З метою обмінятися думками з Блаженнішим Верховним Архиєпископом Кардиналом Йосифом Сліпим в справі дальших заходів для завершення Української Католицької Церкви Патріярхатом, ВПреосвященніший Митрополит Амвросій Сенишин прохав під час свого побуту в Римі, від 8 до 16 березня 1971 р., авдієнції у Верховного Архиєпископа Кир Йосифа, який одначе Митрополита Амвросія на авдієнцію не прийняв.

Під час побуту в Римі Митрополит Амвросій був опісля прийнятий Святішим Отцем на приватній авдієнції, яка тривала пів години.

Святіший Отець велів передати Апостольське благословення всім українцям католикам у ЗСА. Наш Намісник Христовий сказав, що буде молитися за Владик, духовенство і вірних. Також Святіший Отець прохав про молитви.

МИТРОПОЛИЧА КАНЦЕЛЯРІЯ

Палата вирішила припинити дальший розвиток летунського суперсонічного транспорту

Вашинґтон. — Палата Репрезентантів ЗСА вирішила в четвер 18 березня ц. р. припинити дальший розвиток суперсонічних транспорних летунських ліній, відмовляючи своєї апробати на асиґнування федеральних фондів на цей розвиток, вже з 30 березня ц. р. Під час голосування противники урядової суперсонічної транспортової програми здобули 215 голосів, за дальшим розвитком цієї програми заявилися тільки 204 конґресмени. Минулого року заявився проти поширення цієї програми також і Сенат — 52 голосами проти 41. Спонзори суперсонічної програми в Сенаті покладають свої надії на Бюджетову Комісію, сподіваючись, що під час її засідання в п'ятницю 19 березня вдасться одержати апробату комісії на дальше асиґнування фондів на цю програму. Вирішила Палата Репрезентантів припинити цю програму, не зважаючи на зусильну кампанію за її розвиток, ведену Білим Домом летунською індустрією і керівництвами професійних робітничих спілок. Все ж таки, в урядових колах думають, що вдасться продовжувати програму розвитку й будови суперсонічних літаків навіть після того, якби й Сенат заявився остаточно проти цього розвитку. Департамент транспорту і великі американські банки розглядають можливість реалізації програми суперсонічного транспорту з допомогою приватних засобів, незалежно від федерального асиґнування.

В квітні відбудеться в Ню Йорку цикл доповідей на мистецькі теми

Ню Йорк. — Окружна Рада Союзу Українок Америки, Літературно-Мистецький Клюб та Об'єднання Мистців Українців в Америці влаштовують протягом квітня ц.р. цикл доповідей на мистецькі теми. Будуть відбуватися ці доповіді в залях ЛМКлюбу при 149 Друга Евню в Ню Йорку. Доповідатимуть мистці: про „Дереворіз" Яків Гніздовський — 2 квітня ц.р., про „Батік" Аркадія Оленська-Петришин і Християна Оленська — 9-го квітня, про „Кераміку" Ярослава Ґеруляк і Марійка Шуст — 23 квітня та про „Ікону" Петро Холодний — 30 квітня. Завданням цих доповідей буде ознайомлення глядачів і слухачів із процесами мистецької творчости й техніки в різних ділянках. Під час доповіді про дереворіз буде показаний увесь процес поставання дереворізу — від дошки, на якій він вирізується, до відбиток з нього. З доповіді про батік присутні матимуть змогу дізнатися, що таке батік, які матеріяли використовуються в цій техніці і в яких формах проявляється він в українському народному мистецтві. Під час доповіді про кераміку буде проведений показ роблення глечиків та іншого посуду на ганчарському колесі. Доповідачі поінформують присутніх про різні техніки та способи виготовлювання керамічних предметів нашими предками та про сучасний підхід до кераміки. В останній із доповідей — про ікону — буде з'ясована різниця між іконою і малярською картиною і буде показаний традиційний спосіб малювання ікон, ілюстрований прикладами іконопису з історії українського мистецтва. Всі доповіді будуть ілюстровані прозірками, або ж конкретними мистецькими виробами. Під час доповіді про Я. Гніздовського С. Новицький висвітлить свій фільм про доповідача і його мистецтво. Ініціятори й організатори цього циклу доповідей плянують охопити подібними доповідями також інші ділянки мистецтва.

Чикаґо вшановує інженера Степана Куропася у 70-ті роковини його народин

Чикаґо (М. Ю.). — З нагоди 70-их роковин народження інж. Степана Куропася, довголітнього і видатного працівника на українській громадській ниві, відбудеться тут 15-го травня 1971 р. о год. 6-ій по полудні Ювілейний Бенкет в його честь.

Вже від 17-го року свого життя інж. С. Куропась включився до праці для добра українського народу, почавши від Української Галицької Армії, опісля Української Військової Організації під проводом бл. п. полк. Є. Коновальця, в Організації Українських Націоналістів, в Організації Державного Відродження України, в Українському Народному Союзі та в багатьох місцевих українських товариствах і організаціях.

Діловий Комітет очолив

Інж. Степан Куропась

д-р Юрій Мачук а Святковий Ювілейний Комітет очолив інж. Микола Олек. Адреса Ділового Комітету: 3126 N. 76-th Ave., Elmwood Park, Il. 60635. Tel. (312) 456-1647.

У Ню Йорку й Вашинґтоні йдуть важливі наради про Близький Схід

Об'єднані Нації. — Ізраїльський міністер закордонних справ Абба Ебан, прибувши до ЗСА в минулу середу, відвідав ґенерального секретаря Об'єднаних Націй У Танта й офіційного посередника ОН для справи ізраїльсько-арабського замирення Ґуннара Яррінґа. За газетними твердженнями, Абба Ебан противиться поширенню ролі Ґуннара Яррінґа у тому напрямку, щоб той формулював умовини замирення та вимагав від Ізраїлю і Єгипту конкретної відповіді на свої пропозиції. Мовляв, Ізраїль готов про все це, включно з проблемою кордонів, арабських втікачів і т.п., переговорювати безпосередньо з Єгиптом і Йорданією, а не з „міжнародною стороною". Ізраїльський прем'єр Голда Меїр заявила кількакратно публічно і в пресових інтерв'ю, яке становище Ізраїлю в справі кордонів і тепер — твердив Еббан — пора для ініціятиви збоку Єгипту. Абба Ебан обстоює позицію Голди Меїр, що Ізраїль вимагає „безпечних кордонів" і не може завернути до кордонів з-перед війни у 1947 році, бо власне ті кордони спричинили були війну, давши змогу Єгиптові припинити ізраїльську мореплавбу та Сирії — обстрілювати ізраїльську територію з верховини Голяна. На п'ятницю 19 березня була призначена конференція Абби Ебана з державним секретарем Вілліямом Роджерсом. З Державного Департаменту заявлено, що теперішні розбіжності між ЗСА і Ізраїлем не пошкодять дальшому підтримуванню Америкою Ізраїлю економічно й політично та що найпершою ціллю американської дипломатії є довести до того, щоб мерщій відновились ізраїльсько-арабські переговори за посередництвом Ґуннара Яррінґа. В минулий четвер відбулася також конференція амбасадорів чотирьох великодержав при Об'єднаних Націях. На закиди совєтського амбасадора Якова Маліка, що державний секретар Роджерс накреслив бажані Ізраїлем державні кордони за ізраїльським диктатом — новий амбасадор ЗСА Джордж Буш відповів, що це „дешева пропаґанда Маліка".

107-ме засідання Паризької конференції про В'єтнам виповнене пропаґандою

Париж. — В четвер 18 березня ц. р. відбулося в Парижі 107-ме з черги засідання „мирової" конференції про В'єтнам, знову цілком безвартне і безуспішне. Голова північно-в'єтнамської делеґації Хуан Туї і голова делеґації В'єтконґу пані Нгуєн Ті Бінь третій тиждень бойкотували ту конференцію ніби на знак протесту проти „поширювання війни" Америкою і Південним В'єтнамом. Довгі тиради з взаємними закидами й оскарженнями виголосили південні і північні в'єтнамці, а голова американської делеґації Дейвід Брус обмежився до короткої заяви, в якій він закинув комуністам продовжування „безплідної пропаґанди й безвартних маневрах". „Якщо будете готові до дискутування справ на розумний лад — знайдете нас готовими робити це." — Тим часом з Ляосу наспіли невтішні вістки: внаслідку контрофензиви сильних реґулярних військ Північного В'єтнаму — південні в'єтнамці зазнали великих людських втрат й очистили два дальші артилерійські становища, залишивши гармати. Американські гелікоптери евакуювали три південно-американські курені, разом к. 1.000 вояків, які опинились в безнадійній ситуації, та перевезли їх до запільної бази Хесаню. Вищі американські військові кола не прив'язують великого значення до тих південно-в'єтнамських поразок, вказуючи на головну ціль воєнної операції в Ляосі, яку осягнено: пошкодження сіті доріг так званого шляху Го Чі Міня, якими йдуть комуністичні транспорти з півночі на південь.

Совєти облегшують виїзд жидів до Ізраїлю

Москва. — В останніх двох тижнях приблизно по 15 жидів виїздять леґально з СССР до Ізраїлю. Це значно збільшена квота, бо в січні виїздили тільки по два жиди денно, а в лютому — по шестеро. Петиції совєтських жидів на уділення їм дозволу на виїзд до Ізраїлю полагоджують швидше і прихильніше. Совєтські жиди пояснюють це наближенням дати склиќання 24 конґресу компартії СССР, який зійдеться 30 березня ц. р. Совєтські власті не хочуть наразитись на бурхливі демонстрації жидів під час партійного конґресу. Але совєтська поліція далі зорко стежить за всіма, хто наближується до американської амбасади в Москві й перевіряє документи тих, які хочуть піти туди. Коли в минулий вівторок підійшов туди московський лікар д-р Василій Н. Нікітенков із своєю дружиною і двоїми дітьми, совєтські поліціянти метнулися в їх сторону та хотіли всіх їх завернути. Їм удалося зробити це з дружиною лікаря і дітьми, але названий лікар вхопив за решітку у дверях амбасади, наробив крику й вибігло кількох урядовців амбасади, які втягнули того лікаря до середини. Він перевів в амбасаді коло 4 години, розпитуючи докладно про можливості виїзду до Америки. Коли він вийшов з будинку амбасади — поліція не напастувала його. Американська амбасада заклала протест проти поведення поліції та порушення нею ексттериторіяльної території амбасади.

Мехіканський уряд видалив 5-ох совєтських дипломатів

Мехіко Ситі. — Мехіканський міністер закордонних справ Еміліо Ребаса викликав до себе совєтського шарж д'аффер Дмітрія А. Кіаконова й заявив йому, що він, Кіяконов і чотири інші члени совєтської амбасади мають негайно виїхати з Мехіко. Між видаленими є також „атташе для культурних справ" у совєтській амбасаді, Боріс Воскобойніков, який керував з амбасади „Мехікансько-російським інститутом для культурного обміну" та займався вербуванням мехіканських студентів, яким давали стипендії до університету імени Патріка Люмумби у Москві, ніби на тамошні студії. Насправді з Москви перевозили їх до військового вишкільного табору в Північній Кореї, де вишколювано їх у терористично - партизанській робті 11 таких мехіканських студентів, з якими у Москві розмовляв північно-корейський амбасадор, стали лідерами 200-членної партизансько-терористичної банди, яка діє на території Мехіка.

В Совєтському Союзі застосовують наркотики для насильної зміни поглядів політичних в'язнів

Москва. — Закордонні кореспонденти одержали текст поширюваного тут в колах совєтських десидентів меморіялу двох замкнених у психіятричних лікарнях політичних в'язнів із протестом проти насильного застосовування наркотиків в „лікуванні" в'язнів з метою зміни їхніх політичних поглядів. Підписали цей меморіял, датований днем 13 березня, який нараховує тисячу слів, два політичні в'язні з Ленінграду — Владімір Борісов та Віктор Файнберґ. Поширюється цей документ разом із текстом телеграми совєтського фізика — дослідника атомової енерґії академіка Андрея Д. Сахарова, який очолив відкрито оборону прав людини в Совєтському Союзі. В телеграмі, адресованій до міністра внутрішніх справ СССР ген. Ніколая А. Щелокова, акад. Сахаров обвинувачує у своїй телеграмі КҐБ і совєтських лікарів у брутальному порушенні людських прав і медичної етики. Автори листа Борісов та Файнберґ почали водночас із опублікуванням свого листа в Самвидаві голодівку для запротестування проти насильного „лікування" політичних в'язнів з допомогою наркотиків. У своєму меморіялі вони стверджують, що незаконне трактування політичних в'язнів не обмежується до застосування наркотиків й інших медичних засобів з метою зміни психічних процесів у в'язнів, але також з допомогою різних шикан, як відмовляння в'язням психіятричних лікарень книжок і дозволу на писання, замикання і тримання їх разом із справді психічно хворими пацієнтами, схильними до здійснювання душогубств, терапії електричним струмом тощо. Автори меморіялу стверджують, що в Совєтському Союзі медицина, яка є однією з найбільш гуманних людських професій, використовується пахолками режиму для здійснювання їхніх катівських функцій. Владімір Борісов був арештований у вересні 1969 року за поширювання антисовєтської літератури і запроторений до психіятричної лікарні. Туди ж попав і Віктор Файнберґ за свою участь в демонстрації проти совєтської аґресії на Чехо-Словаччину.

У Монтреалі створено „Оперу Квебеку", співає українка

Монтреаль. — Уряд Квебеку — французької области Канади, з великою економічною і моральною підтримкою від федерального уряду в Оттаві, значну увагу приділює справам культури, і в першу чергу — французької. Крім першорядних оперових заль у „Плейс дез Арт". Симфонічної Оркестри, постійного Театру, що ставить англійською і французькою мовами, в місяці лютому з розпорядження Міністерства культури Квебеку в Монтреалі була створена нова організація „Опера Квебеку". Новостворений оперовий театр вже дав кілька перших вистав, у тому п'ять разів у кінці лютого й на початку березня показував „Кармен", при співучасті Монтреальської Симфонічної оркестри, в залі Вилфред - Пелетьє. Тижневик „Український Голос" з 10-го березня з тієї нагоди запитував у вістці „Опера Квебеку": „Як довго треба буде чекати, щоб уряди фінансували українську оперу?" Цей же тижневик повідомив, що в заголовній опері „Кармен" виступала українка, здібна молода співачка сопрано Анна Чорнодольська, яка закінчила Монтреальську Консерваторію та Мек-Ґільський Університет, здобула кілька стипендій та нагород і недавно мала 100 концертових виступів у Европі.

В Римі видано перший том Історії грецької літератури проф. д-ра Михайла Соневицького

Рим. — В серії видань заснованого Верховним Архиєпископом кардиналом Йосифом Сліпим Українського Католицького Університету ім. св. Климентія Папи, як том V-VI Праць його Філософічно-Гуманістичного факультету, видано великою, понад 700-сторінковою книгою, перший том монументальної, першої в українській клясичній науці „Історії Грецької літератури", що її написав відомий український клясичний філолог і педагог професор д-р Михайло Соневицький. Присвячений цей том ранній добі грецької літератури. У введенні в окремих шести розділах з'ясоване значення грецької літератури в розвитку модерних літератур і для освіти й виховання і, в дальшому насвітлені такі питання, як хронологічний та жанровий поділ історії грецької літератури, доля грецької літературної спадщини, стан філологічних дослідів над грецькою літературою і її історією, як також поданий огляд українських перекладів з грецької літератури. Перша частина праці охоплює літературну творчість епічного періоду з такими творами, як Іліяда й Одіссея і таким видатним його репрезентантом, як Гомер. В другій частині подані огляд й аналіза розквіту грецької лірики. У третій автор трактує про початки філософії та прозової літератури і в останній четтій частині займається початками драматичної поезії. Завершується цей перший том списком ілюстрацій, що їх є у книзі 46 та вичерпним показником імен. Ціна книги 15 долярів, Замовляти її можна у Видавництві Українського Католицького Університету: Universita Cattolica Ucraina, Via di Boccea, 478-OO166 Roma, Italia. Автор цього першого тому Історії грецької літератури проф. Михайло Соневицький працює тепер над її другим томом, який також буде виданий у Видавництві Українського Католицького Університету.

Проф. д-р М. Соневицький

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Смерть видатних осіб

Протягом одного тижня Америка втратила дві видатні постаті: у Лягосі, в Нігерії, купаючись в морі, помер від удару серця на 49-му році життя голова великої муринської організації — Крайової Міської Ліги — Вітні Янг, а через 5 днів після того, одягаючись у своєму помешканні на Флориді, помер від удару серця на 68-му році життя колишній трикратний губернатор Нюйоркського стейту і двократний кандидат Республіканської партії на президента ЗСА, Томас Дюї. Один з них робив велике діло для муринської спільноти, другий користувався великим авторитетом у Білому Домі.

Їхня смерть актуалізує прадавню проблему: чи можна вважати всіх людей у світі рівними і чи відповідає правді твердження, що „нема людей незаступних". Всі люди рівні за законами біології, але не всі однаково вартісні для своїх родин, народів, людства. Вартісну людину можна іноколи заступити другою, не менше вартісною. Але буває, що постала прогалина заповнюється тільки формально, бо наступник не дорівнює своєму попередникові форматом, знанням, хистом, авторитетом, досвідом, прикметами вдачі.

Тому, що всі діла роблять люди, далеко не байдуже, хто покликаний виконувати діло. Українська вільна громада у світі переживає тепер кризу: на наших очах відходить покоління, яке було учасником визвольної війни і революції. Його місце займає ступнево середнє покоління, а в основі зацікавлення активними гуртами української молоді лежить свідомість, що ті молоді люди, нинішні студенти й студентки, мусять завтра стати керівниками всього зорганізованого українського життя. Воно, очевидно, не замре, дармащо зміняться стиль, підхід до проблем, методи діяльности. Найбільша турбота тоді, коли над свіжою могилою виринає сумнів: чи буде гідний, рівновартісний наступник?! Бо індивідуальності родяться рідко.

Чи можна було стовідсотково заступити Симона Петлюру, Євгена Коновальця, Андрія Лівицького, Степана Бандеру, Івана Раковського? Чи зі смертю Степана Барана не зійшла в могилу енциклопедія нашої політичної історії, а із смертю Володимира Дорошенка наш найвизначніший бібліограф? Не раз одну людину треба заступати колективом.

Зміна варти — природний і неминучий процес. Щасливі народи, в яких вона відбувається гладко і з користю для всіх ділянок їхнього життя.

За реформу судів

Судочинство в ЗСА належить до найсумніших сторінок цієї країни. Чи може бути яскравіша й прикріша характеристика існуючого в американському судочинстві стану, як та, яку дав сам голова Найвищого Суду Воррен Бирґер на крайовій конференції прокураторів, суддів і адвокатів у Віллімсбурґу, Ва., з початком цього місяця: „Більшости злочинців не знаходять, не арештують і не ставлять перед суд; тих, кого арештують, не квапляться судити; засуджених негайно не карають внаслідок відкликів, які довго залягають; більшість тих, що йдуть до в'язниць, доконують нових злочинів, коли вертаються на волю..." А президент Ніксон, промовляючи на тій самій конференції, заявив: „Коли ми обмежимо себе створюванням більшого числа суддів, більшого числа поліцистів і адвокатів, що діють у цій самій системі, то створимо більше залеглостей, більше спізнених розправ, більше судових справ, більше в'язниць і більше злочинців..." І Президент закликав до зміни цілої системи, до глибоких, суттєвих реформ.

Покищо йде підготова до тих реформ. Генеральний прокуратор Джан Мічелл кинув трохи світла на пляновану направу: створення, за британським зразком, „маґістратських" судів, що розглядали б усі справи меншого значення, залишаючи стейтовим і федеральним судам більші злочини; спрощення того лябіринту, який дозволяє зручним адвокатам зголошувати в імені своїх клієнтів безконечні відклики; визначення твердих термінів для ставлення перед суд арештованих і твердих термінів для полагодження справ останньою судовою інстанцією.

Треба основних реформ, щоб роками не залягали в судах навіть такі справи, як наслідки автомобільних випадків. Треба реформи, щоб шукання справедливости у суді не вимагало величезних грошових сум. Треба реформи, щоб судові розправи проти оскаржених у важких злочинах не тривали місяцями. Така реформа не переводиться протягом одного дня. Але ми є свідками, що найвищі чинники вже усвідомили потребу реформ, які — треба сподіватися — таки будуть переведені.

Василь Маркусь

ГАНЕБНЕ 25-ЛІТТЯ

(1)

25 років тому відбулися в Україні дві події, що їх не сміємо забути ми, українці, хоч і волів би забути світ, навіть той, що видає із себе наших прихильників. Є люди, які радо бажали б викреслити щось з історії, бо воно або гризе їх сумління, або ж перешкоджає у їх нинішніх маніпуляціях. Але годі їх забути тим, на чиїй долі такі події вирили незагоєні рани. Тому й нагадуємо їх і будемо нагадувати майбутнім поколінням.

*

У перших днях березня 1946 року укладено в Києві акт обвинувачення проти арештованих п'ятьох українських католицьких Владик на чолі з Митрополитом Кир Йосифом Сліпим. Цей акт пред'явив прокурор УССР на розгляд військового трибуналу, який займався справою нашої ієрархії початком березня і таємно засудив обвинувачених на різні реченці ув'язнення. Перебіг суду досі невідомий, бо про нього досі нічого не опубліковано.

„Акт обвинувачення", а властиво його резюме було прочитане десь одночасно із таємним процесом на інсценізованому Львівському Соборі. В жовтні того ж року текст саме цього скороченого обвинувачення прокурора УССР появився в „Оссерваторе Романо"¹).

Большевицький режим обвинувачував українських католицьких Владик в „активній зрадницькій діяльності", у співпраці з окупаційними німецькими органами та співдії у їх окупаційній політиці на українських землях, а точніше за співучасть в організації дивізії „Галичина".

Так „акт обвинувачення", як і перебіг процесу, що його дискваліфікує вже сам закритий характер, не мали нічого спільного із правосуддям навіть за совєтськими писаними законами. Був це політичний акт репресій проти представників Церкви, яка заважала своїм існуванням у досягненні певних політичних цілей тоталітарного режиму.

Не варто входити в речеву оцінку так званих обвинувачень. Були це штучно надумані звинувачення, а правдоподібно і окремі факти, цитовані на процесі, стійкість яких одиноко могли були б довести свідки на відкритому процесі та при їх перевірці публічною опінією, яку від цього політичного процесу совєтське правосуддя усунуло.

Нікого не переконує таке місце з „акту обвинувачення", що „на попередньому слідстві арештовані визнали себе винними у проведенні ворожої діяльности проти СССР". Кому не відома практика совєтського правосуддя та слідчих органів, які стосують терор для вимушення зізнань, а, коли це не вдається, виступають із зфабрикованими обвинуваченнями?-

За київським процесом над українськими католицькими епископами крилася єдина ціль: позбавити Церкву її власної ієрархії, а коли не вдалося її окремих представників зламати й нахилити до співпраці з режимом для ліквідації тієї ж Церкви, компромітуючи її, перевести легше в життя свої пляни. Хотів безбожницький режим „вдарити по пастирях, щоб розбіглося саме стадо..."

*

Що в основному таке було призначення київського процесу та й самого акту обвинувачення, свідчить факт, що під час так званого Львівського собору Греко-Католицької Церкви, який мав провести її „возз'єднання з Російською Православною Церквою", вже на початку „соборових нарад" прочитано цей акт прокуратури.

„Усі наради відбувалися під враженням цього вироку большевицької прокуратури, яка кидала тінь на майбутнє всіх тих учасників, які важилися б опонувати в будьчому заплянованому рішенню ліквідації Української Католицької Акції", — читаємо в праці о. Івана Гриньоха („Знищення Української Католицької Церкви російсько - большевицьким режимом", Мюнхен 1970 р.).

Львівський псевдосинод, як і київський закритий процес були вже останніми актами давніше започаткованої трагедії Української Католицької Церкви.

Вона розпочалася з черговою окупацією західньоукраїнських земель в 1944 р. большевицькими військами. Пляни щодо майбутнього українського народу, зокрема новоприєднаних західніх земель та головної тут сили — Церкви вже були підготовані заздалегідь. Навіть не дочекавшися кінця війни, безбожний режим почав реалізувати свої пляни. Можна припускати, що на кілька місяців ці пляни були прискорені смертю Первоієрарха, сьогодні Слуги Божого Андрея.

Невдовзі після смерти Митрополита Андрея розпочалася атака на його особу, на ієрархію, священиків, на цілу Українську Греко - Католицьку Церкву з-під пера режимового автора Росовича на сторінках львівської „Вільної України". Майже одночасно звернувся новообраний московський патріярх Алексєй понад голови нашого епископату із посланням до „Пастирів і віруючих Греко - Католицької Церкви", закликаючи їх до відступства: „порвіть, розторгніть узи з Ватиканом, який веде вас у темряву, у духову загибель завдяки своїм релігійним помилкам..."

Немає сумніву, що поряд із большевицьким урядом головним актором ліквідації нашої Церкви була Російська Православна Церква, яка від 1943 року стала знаряддям режиму в реалізації його політичних цілей. Варто зазначити, що в цій справі — ліквідації УКЦеркви — цілі обидвох партнерів збігалися. Режим бажав знищити духовну силу українського народу, яка себе історично визначила як творчий і будуючий чинник національно - державного життя. Московська ж Церква бажала здійснити свою мрію поширити експансію на ввесь український нарід. Що сталося в 1945-46 роках під егідою Московської патріярхії, було повторенням нищення Церкви з'єдинених українців на Правобережжі в 1839 році та в 1879 р. на Холмщині і тим, що вона не була встигла вчинити в Галичині під час російської окупації за першої війни.

В акції ліквідації Української Католицької Церкви відіграли ролю знаряддя й деякі особи з рядів тієї ж Церкви, яких використано для леґалізації цього брутального акту. Над цим варто зупинитися дещо довше не лише, щоб об'єктивно визначити для історії, хто і в яких умовах виконав акт насильства, але також, щоб зрозуміти підступність та методи тоталітарного режиму у поборюванні Української Церкви.

Владик Української Греко - Католицької Церкви арештовано, коли виявилося, що вони не стануть самі засобом ліквідації своєї Церкви шляхом відступства і включення її в Російську Православну Церкву. Також слідство їх не зламало. Уповноважений у справах Російської Православної Церкви при київському уряді, П. Ходченко, його представники у Львові та відряджені православні чинники взялися тоді за інший засіб: вони оформили Ініціятивну групу з кількох греко-католицьких священиків. Немає сумніву, що в цьому їм допоміжним було НКВД. Щойно після довшої обробки оо. Г. Костельник, М. Мельник та А. Пельвецький виступили публічно як група священиків, яка заявила бажання працювати для повернення греко - католиків „на лоно Російської Православної Церкви". Важко сказати, які були основні мотиви і в яких умовах ці три духовні особи погодилися виконати ганебну ролю. Терор, пресія, шантаж і психічне заломання напевно входили в гру. Не знаючи всіх закулісових обставин, важко нам, при усій трагедії наслідків їх дії, сьогодні робити вироку щодо осіб. Це треба залишити майбутньому. Наскільки цей акт не був добровільним навіть збоку самих головних діячів і які могли там бути включені закулісні дії, свідчить факт, що двоє з трьох головних ініціяторів померли таємничою смертю.

¹) Користуємося українським перекладом з італійської мови цього акту, як його опубліковано в книзі Степана Барана: „Митрополит Андрей Шептицький, життя і діяльність". Мюнхен, 1947 р., стор. 139-140.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ЛЮДСЬКА ЦІНА СОВЄТСЬКОГО КОМУНІЗМУ

Разом з тим, як ріс так званий лібералізм у цій країні і ширилась боротьба за громадянські права людини різної барви, конґресові комісії і підкомісії в обох Палатах з метою законодатної охорони внутрішньої безпеки опинились під обстрілом політичних активістів.

Не можна заперечити, що деякі закиди порушення особистої свободи громадян або „засуджування" без суду тільки вислідами конґресових досліджень або й публічними закидами на форумі Конґресу мали деякі речеві підстави. Але події останніх літ, здається, таки виправдують в засаді існування і праці таких конґресових комісій. Бо внутрішня безпека країни загрожена не тільки розрухами на вулицях і в університетських кемпусах, криками, бійками та пожежами, але й тим, що ці виступи відбуваються під червоними прапорами, під знаком серпа і молота, в атмосфері, яка за інтенцією її організаторів розбуджує уявлення, що в цій країні ростуть офіційне насильство, поліційний терор і брутальність, коли в країнах „соціялізму" панують мир, лібералізм, пошанування особистої гідности й безпеки.

І напевно небезпека ще в тому, що між впливовими членами обох Конґресових Палат шириться віра в гуманізм комунізму і недовір'я до вісток з того боку „залізної заслони" про терор, як необхідний практичний вияв комуністичної системи, а за тим і шириться намагання, щиро наївне чи „політичне" — вибілювати могутнього сусіда, з яким хочеться „співжити".

Власне для них усіх, хоч формально для вжитку Сенатської Юридичної Комісії та її Підкомісії для досліджування стосування законів про внутрішню безпеку, — видано наприкінці другої Сесії 91-го Конґресу 1970 р. брошуру - репорт під наголовком „Людська ціна совєтського комунізму". Замовив її тодішній (тепер уже колишній) сенатор Дадд з Коннектикату, а зладив на прохання Сенату Роберт Конквест з Лондону, відомий знавець совєтських відносин, автор книжки „Великий терор", яку вважають найбільш авторитетною працею про сталінські „чистки".

Репорт не має на меті висловлювати теоретичні погляди чи концепції і переконувати діялектикою. Його головне завдання дати Комісії Сенату фактичний матеріял, підтверджений числами, для того, щоб ця Комісія, а з нею й інші урядові та приватні установи й одиниці могли робити свої висновки, логічні і тверді.

Сенатор Дадд вже у вступі подає числові дані репорту про людську ціну совєтського комунізму: зліквідовано й померли в тюрмах і таборах в пореволюційному періоді (1919-23) — 500,000; Зліквідовано під час сталінського терору — 2,000.-000; Згинуло в таборах перед єжовським періодом — 3,500.000; Згинуло в таборах праці під час сталінсько-єжовського терору — 12,000.-000.

Разом згинуло згідно з документованим обрахунком 21,500.000 людей.

Сенатор Дадд вказує на те, що автор репорту був незвичайно обережний у своїх обчисленнях, і що число це майже напевно на 50 відсотків більше. Але треба думати, що й він консервативний та обережний у своєму здогаді: може тільки ті, що були там на місці, що переживали втрати, висловлені не числами, але живими людьми, могли б свідчити ближче правди.

А автор репорту сам признає у висновку, що в додаток до всіх його числових даних не можна забувати величезну масу необчисленного людського страждання, яке було наслідком, а властиво частиною цього самого процесу. Страждання жінок, мужі яких зникали, дітей, які стали сиротами — не даються обчислити. Психологічної ціни примусу відректися власних батьків, страху перед безправним ув'язненням і смертю, ніч за ніччю, місяць за місяцем, рік за роком — годі зміряти (ст. 25).

Репорт починається уступом про „коріння терору" в роках 1917-24 і зупиняється на документальних доказах, що терор був визнаний Леніним і іншими за необхідне знаряддя комуністичного режиму. В пізнішому періоді автор присвячує окрему сторінку голодові на Україні, про який каже, що це „правдоподібно, єдиний в історії випадок голоду, повністю створеного людиною — створеного людиною не в тому розумінні, що був він наслідком помилкової політики, але дослівно так, що їжа була, але людина її забрала" (ст. 13). Він встановлює число жертв на близько 5 мільйонів.

Дальшу частину називає автор „супертерором" (часи Криленка і показових процесів з їх поліційними методами), а потім зупиняється на часах єжовщини, про яку має найбільше фактичного матеріялу.

У січні 1937 було в тюрмах і таборах 5 мільйонів; Арештовано від січня 1937 до кінця 1938 р. 7 мільйонів; Разом — 12 мільйонів. З того числа розстріляно 1 мільйон; Згинуло в таборах у 1937-1938 рр. 2 мільйони; Разом — 3 мільйони. Ув'язнених наприкінці 1938 р. 9 мільйонів; З того в тюрмах — 1 мільйон; Разом у таборах — 8 мільйонів.

Аналізуючи перепис населення з 1959 р., автор бачить у ньому офіційне ствердження змін, що були вислідом насильної масової смерти.

Числа говорять, інколи кричать розпукою, як у цьому звіті Сенату. Але їх мову і крик чують тільки ті, хто хоче чути, хоче вчитися, хто чує на собі відповідальність і має відвагу сперти її на правді. Чи багато таких буде в самому Конґресі?

В. К.

З НАШИХ БУДНІВ

Про Бойківський Сойм

З великим зацікавленням прочитав у нашій пресі рапорт ред. Івана Дурбака, що в Ню Йорку відбувся „Бойківський сойм". Ну, то й слава Богу, що відбувся. Значить — ростемо! Досі ми чули і читали про сойм Карпатської України чи про союзовий парлямент (з нагоди конвенцій Українського Народного Союзу), а ось тепер до цих, історичних уже парляментарних систем — долучується ще одна, реґіонально-бойківська.

Як-не-як, бойківська етнічна група в екзилі заслужила собі повністю на своє вивершення у формі сойму чи парляменту! Пригадую, як то з нагоди Бойківського з'їзду на Союзівці, в травні минулого року, п. О. Татомир назвав Бойківщину в „Свободі" авангардом України, — проти чого лемки зараз же енерґійно запротестували! Далі шановний автор статті, п. Татомир, підкреслив ще й такий немаловажний факт, що бойки ходили з князем Олегом на Царгород і допомогли йому побити греків. Автор не висловлюється детальніше, в якій формації служили його відважні предки — у фльоті, в морській піхоті чи в артилерії, а може були приділені до інтендантури — продавали княжій армії сливки-венґерки, ренґльоти чи інші фрукти? Як би там вони не були заанґажовані у війні з Царгородом, видно, що таки мусіли мати з греками близькі контакти, бо заразилися від них не абияким купецьким хистом. Адже знана в цілому світі поговірка, що один грек ошвабить десять вірменів, а один вірменин — десять жидів. Позиція бойків між цими комерсантами знаходиться десь так, посередині.

Тим болячіше було мені довідатись з добре, як завжди, поінформованого „Лиса Микити" (число з лютого, 1971), що на пропозицію ред. Дурбака має бути виключений з бойківської нації письменник Іван Смолій за його, мовляв, критичне ставлення до реґіонального руху. Це було б справжнім ударом для цього вірного й відданого сина Бойківської землі, співця своєї вужчої Батьківщини, автора прекрасного твору „У зеленому Підгір'ї", з котрого пробивається палка-гаряча любов письменника до авангарду України ч. 2 (щоб не дражнити знаного лемка з Бережан, Степана Женецького!). Доброго друга, Івася Смолія, знаю ще з Краю і з рукою на серці можу сказати, що він так само закоханий в свою Бойківщину, як, непричком, я в свою Бібреччину.

Хоч я мав би певну причину бути подвійно гордим з Бібрецького повіту, бо тільки протягом одного року вийшло з друку два наші реґіональні збірники! Один, присвячений Південній Бібреччині, видав у Голляндії колеґа Михайло Врик з Дев'ятник, другий, п.з. „Винники-Звенигород-Унів", вийшов оце недавно в Чикаґо, старанням п. Михайла Влоха. А тому, що цей другий збірник охоплює лише західню частину Бібрецького повіту, що притикає до Львівського, треба сподіватись появи ще й третього збірника Бібреччини, щоб не сталося кривди тим селам, присілкам і хуторам, про які не було згадки у двох попередніх.

Ікер

СЕРЕД СНІГІВ

Полемічний есей з України

(2)

Рим оновили християни. Що ж дало силу неписьменному християнинові з його наївними проповідями перемогти римського філософа, обтяженого вантажем грецької і догрецької мудрості? Може християнський проповідник знав щось таке, чого не знав римський філософ? Ні, справа не в цьому. Філософ знав більше, ніж християнський проповідник. І взагалі: суттєва різниця не в тім, що один знає, а другий не знає. Суть — у градусі емоційності, з якою людина ставиться до тієї чи іншої істини. Один просто знає це. Другий живе цим. Для одного дана істина є просто інформацією, знанням. Для другого — одкровеніє, без якого життя втрачає сенс. Істина, розігріта в душі до певного „градуса", стає цінністю. Знання переростає у віру. І тільки тоді людина починає жити. Леся Українка називала цей стан ОДЕРЖИМІСТЮ.

ОДЕРЖИМІСТЬ — не не художність. І не науковість. І навіть не публіцистичність. Одержимість — це зовсім окрема субстанція, необхідний поряд з іншими компонент для повноцінного духовного життя. Можна мати чудові руди — але вони ніколи не перетворяться у сплав, не оживуть без необхідної температури в печі. Можна мати великі духовні скарби — але їх просто не помітять, доки не візьметься за них о д е р ж и м а людина і не розтопить їх в горнилі своєї одержимості. Фінський загал не знав, чим він володіє, доки Леннрот не зібрав епос „Калевала" і не показав усім, що це таке. Був Тичина і були його геніальні вірші — але з таким скарбом у руках, він не мав сили зробити Українцями навіть найближчих, виховати їх так, щоб вони розмовляли українською мовою. Чого ж забракло? На холодній волі, присипаній сибірськими снігами, не було вже жодної іскри одержимості — жодної з тих, що розліталися колись золотими водоспадами і розпалили пожежу українського відродження двадцятих років. А Симоненко чи Вінграновський одним доторком пробуджували в людях заснулу українську душу, робили їх живими.

Це й була місія шестидесятників: принести в замерзлу українську дійсність іскру одержимості. Без неї не мав сили навіть Шевченко. Його читали і не помічали...

Маленький гурт людей у Києві розбризкував іскри на цілу УКРАЇНУ і де вони падали — відразу танув довголітній лід байдужості і нігілізму. Кожне слово їх палахкотіло одержимістю, фанатичною ненавистю до холодних і слизьких, фанатичним бажанням прискорити кінець л ь о д о в и к о в о м у п е р і о д о в і на Україні.

Ви — крикуни пихаті
й тлусті,
Хабарники, набиті лоєм,
Що кланяєтесь лангусці
І ходите на збори строєм.

Ви пузаті, ченці без віри,
Ви спекулянти
слизькохвості
Ви барабани товстошкірі
Напнуті на ідейні кості.

І головне — лавину нічим було спинити. Усе, що виставляли проти цих людей, будувалося з льоду, — а лід моментально танув від їхніх іскор. Найбільшим сюрпризом минулого десятиріччя було те, що арешти 65-го року не загальмували, а прискорили сучасне українське відродження. Ера в е л и к о г о с т р а х у минула. Арешти не злякали, а викликали грандіозне зацікавлення не тільки на Україні, але й у цілому світі. Репресувати декого в сучасних умовах означало створити йому ореол, зробити мучеником (незалежно від того, мучиться людина чи ні).

Це був прорахунок... і помилку негайно кинулись виправляти. Випустили із в'язниці Івана Світличного — хоч і вважали його „головним". Тактику змінювали находу. Не вдалось заля к а т и? — значить треба с к о м п р о м е т у в а т и і р о з ч а р у в а т и. Першим досягненням в цьому напрямі була стаття І. Драча в „Літературній У к р а ї н і"*. Потрібно було, щоб Драч публічно почистив чоботи Полторацькому. Це міг зробити будь-хто, кандидатів не бракувало, але хотіли, щоб саме Драч або хтось з його кола. П о т р і б н о б у л о в б и т и л е г е н д у п р о ш е с т и д е с я т н и к і в — якісно нових людей, показати, що нічого нового в них нема, що Драч може писати такі самі пасквілі про „націоналістів", як і Тарас Мигаль. Потрібно було вбити віру, окриленість, загасити іскру одержимості і повернути людей знову у стан жовчного нігілізму. Потрібно було забрати в людей приклад, що їх зігрівав, переконати, що їхній бог — це зовсім не бог, а бутафорія. Іван Дзюба оголосив бойкот Драчеві після цієї статті в „Літературній Україні". О д е р ж и м и й не міг зробити інакше.

І тепер я згадую цей факт, читаючи заяву Дзюби у тій самій „Літературній Україні"**, багато в чому подібну до статті Драча. Ті ж самі лайки, начерпані з лексикону полторацьких („провокаційна маячня", „політиканське суєслов'я"), така сама анафема „націоналістам"... Сумніву нема: слизькохвості можуть поздоровити себе з новим успіхом.

Читав я аргументи, викладені Дзюбою, слухав також захисників його з а я в и. Слухав і дивувався: яке це все дрібне і не суттєве... Серед причин, наведених захисниками заяви, висуваються й такі: якби Дзюба не написав заяви — зняли б з друку його переклад, що має ось-ось вийти. Виключення його із Спілки автоматично потягло б за собою втрату роботи. Ну, що ж, коли це серйозні причини — в такому разі необхідно відмовитись від будь-яких планів. Кожний крок, кожний новий твір, де є хоч які-небудь відхилення від канонів бідного Дем'яна, автоматично тягне за собою більші чи менші неприємності. І хто хоче уникнути їх — мусить взагалі скласти руки і нічого не робити.

Основний гріх, який приписують захисники Дзюбиної заяви нам, її противникам, — це д о н к і х о т с т в о, відсутність реалізму. Ну що ж, тут нема навіть необхідності відповідати власними аргументами. Можна взяти їх з Дзюбиної промови, виголошеної у 1965 році, коли він ще був іншої думки про донкіхотів і про „реалістів":

„В той час, як вони були великодушними реалістами, добре знали, що можна і чого не можна, яке діло виграшне, а яке програшне, — в цей час, в їхню добу торгашеської тверезості Василь Симоненко був безнадійним донкіхотом, кажучи словами Лесі Українки, відмовлявся визнавати т. зв. „історичну прірву" за прірву реальну і вимагав зовсім неможливого: „Хай мовчать Америки й Росії, коли я з тобою говорю", — з ким він говорив — звісно, і все; ой, як неможливе і як безнадійне це з точки зору вченого і премудрого поросяти".

* Надрукована в 57 числі з 22 липня 1966 п. н. „О, будьте прокляті ви ще раз! Відповідь панові Кравціву і Ко". — Ред.

** Надрукована повністю в тексті звідомлення „У президії СПУ", що було вміщене в „Літературній Україні" ч. 1 з 6 січня 1970 року. Передруковане в „Сучасності", ч. 1. (109), січень 1970, стор. 79-80. — Ред.

(Далі буде).

Ню Йорк готовиться до відзначення 45-их роковин смерти сл. п. Симона Петлюри

На спеціяльному засіданню представників Комітету Об'єднаних Американсько-українських Організацій міста Ню Йорку — Метрополітального Відділу УККА та Центрального Комітету Вшанування Пам'яти Симона Петлюри, що відбулося 5-го березня 1971 р. в Українськім Народнім Домі в Ню Йорку під головуванням мґр Івана Базарка, директора Канцелярії УККА та заступника голови Комітету Об'єднаних Організацій, остаточно устійнено дату та програму Академії для вшанування голови Директорії УНР, головного Отамана Симона Петлюри у 45-ті роковини його смерти. Крім мґра Ів. Базарка, на тім засіданні Об'єднаних Організацій були: імпрезовий референт Степан Чума, сотн. Іван Козак, касир Мих. Салдан та секретар д-р Ол. Соколишин. Від Центрального Комітету Симона Петлюри були: генерал Аркадій Валійський, дир. Іван Крамаренко, полк. П. Самойлів, полк Дм. Бакум, майор Яків Фартушний та інж. Олекса Шевченко. Устійнено відбути Академію 16-го травня 1971 р. в Школі Вашинґтон Ірвінґ при 16-ій вул. Діловий Комітет прохає всі наші організації здержатися в той день від імпрез.

Намічено програму: Академію відкриває голова Об'єднаних Організацій мец. Роман Гуглевич, апель комбатантів та молодечих організацій СУМА-Пласт в уніформах та з прапорами переведе сотн. Іван Козак. Апель відбере генерал Аркадій Валійський перед портретом Симона Петлюри і виголосить військовий салют. Святочне слово виголосить Архиєпископ Української Православної Церкви в Америці Владика Мстислав, а хор Думка виповнить музичну частину програми. Із сольоспівами виступлять: Ганна Шерей, Лев Рейнарович, Аскольд Лозинський виголосить рецитацію. Фортепіяновий супровід проф. Ол. Омельський. Мистецьке оформлення академії — проф. д-р Ігор Соневицький, а сценічне оформлення — Тиміш Шевчук. Салют пок. гол. от. С. Петлюрі віддасть сурмач. Мистець П. Холодний виготовить проєкт відзначки і жетона, який буде розпроданий під нашими обома церквами: католицькою та православними. Порядок на залі держатиме наша уніформована молодь. Вступи устійнено по 2.50, 2 та 1 дол. і вже дано до друку летючки, плякати й білети.

Д-р Ол. Соколишин

ФЕДЕРАЛЬНА КОМІСІЯ У ВАШИНҐТОНІ прийшла до висновку, на основі студій кількости населення в ЗСА та швидкости його приросту, що вже тепер треба встановити загальні напрямні в цій ділянці: у 2071 році ЗСА можуть мати 340 мільйонів душ, або ж майже більйон душ населення, все залежатиме від відповідної політики щодо приросту людности.

Мати посадника міста Рочестеру зацікавлена кубанськими козаками

Рочестер, Н.И. (Б.Г.). — Керівництво мистецького турне „Ритм України", одержало листа від пані Артур Джей Мей, яка, вичитавши оголошення про приїзд кубанських козаків в американській пресі та їхній виступ в театрі „Авдіторіюм", написала листа до цього ж театру, поставивши ряд питань. Тут треба пригадати, виступ кубанських козаків попереджує на два дні раніше виступ сибірського ансамблю, що їде дорогою т. зв. „культурної виміни". Ансамбль цей виступає 1-го квітня в іншому театрі, кубанські козаки два дні пізніше в театрі „Авдіторіюм", який має 2,574 місця.

Хто така пані Мей? Дружина покійного вже проф. Артура Мея, американського історика, професора Рочестерського університету. Син пані Мей є тепер посадником Рочестеру, прихильно наставлений до українців та їхньої визвольної справи. У свому листі ставить питання, чи кубанські козаки є з України і чи вони є українці. Якщо так, вона просить уможливити її та її товаришці, яка народилася колись в Києві, побачення з ними. Ясна річ, керівництво турне запросило її та її товаришку на спільну вечерю-бенкет, який відбудеться зараз по концерті в Українському Домі при 1492 Клифорд, о год. 10-ій вечером. Запрошуючи матір посадника міста, керівництво турне запросить також її сина, посадника міста Стівена Мея. Вже тепер можна сказати: почнемо піснею і танком, показом нашої прекрасної культури в „Авдіторіюм" театрі, закінчимо спільною вечерою з мистцями, гостями та преставниками преси своєї та чужої, обміняємося думками і в кінцевому ефекті поставимо ще одну цеглину під будову нашої слушної Справи.

Д-р Михайло Снігурович переобраний на голову Відділу УККА в Ню Гейвен

Ню Гейвен, Конн. — Загальні Збори Українського Конґресового Комітету Америки, Відділ Ню Гейвен, що відбулися в неділю 14-го березня, перевибрали д-ра Михайла Снігуровича на голову того Відділу. Зборами проводила президія: Роман Гижий — предсідник і Гнат Андрусишин — секретар. По вислуханні обширного звіту голови і поодиноких членів уступаючої управи, Збори уділили абсолюторію та висказали признання за переведену працю і вибрали нову Управу в такому складі: д-р Михайло Снігурович — голова, проф. Іван Телюк і д-р Ярослав Туркало — заступники голови, Василь Добчанський — секретар, сотник Іван Стратичук — скарбник і референт Народного Фонду, Гнат Андрусишин — імпрезовий референт та Софія Данко, Михайло Пушкар, Степан Данів, Роман Гижий і Корнель Креховецький — члени Управи. Контрольна Комісія: дир. Микола Кошак, Богдан Лисяк і Богдан Антонишин. Товариський Суд: мґр Олег Микетей, д-р Олексій Козловський і Василь Гачкевич.

ПРЕДСТАВНИКИ РИМО-КАТОЛИЦЬКОГО СВЯЩЕНСТВА на зібранні в Балтиморі висунули вимогу до Ієрархії Католицької Церкви, щоб вона провела в життя шість реформ. Між ними названі такі, як надати змогу молодим священикам скоріше ставати парохами, надати більших прав священикам під час виборів єпископів, надати право священикам висловлювати власну опінію і скасувати обов'язкову в ЗСА неодруженість для дієцезальних священиків.

ЗАХІДНІ НАФТОВІ КОМПАНІЇ СТАРАЮТЬСЯ не допустити до розриву з чотирма державами, що продукують нафту. Лібія, Альжир, Савді Арабія і Ірак загрозили, що коли між західніми нафтовими компаніями і тими державами не дійде до згоди щодо підвищення цін на ропу, то ті держави припинять її експорт до Західньої Европи.

ВШАНУВАЛИ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Торонто. — Вечір, присвячений письменникові Василеві Стефаникові в 100-ліття його народження, відбувся 7 березня в авдиторії УНО, заходами Філії Українського Національного Об'єднання. Доповідали Вол. Скорупський та І. Боднарчук, виступав також наймолодший син письменника — Юрій Стефаник із цікавими спогадами. З читанням новель В. Стефаника виступали відомі мистці сцени Ярослав і Оксана Рудакевичі з Філядельфії.

„РИТМ УКРАЇНИ" У ВАШИНҐТОНІ

Вашинґтон, Д. К. — Світової слави тріо „Кубанські козаки" та інші мистці пісні, музики, співу й танку виступлять у столиці Америки в серії своїх концертових виступів у цій країні в суботу 10 квітня, о 7.30 вечора в „Лайснер Авдиторії" при вул. „Г" і 21-ій. Крім того, в окремій кімнаті тієї будівлі 78-ий Відділ СУА влаштовує одноденну Виставку українського мистецтва, яку зможуть оглянути зацікавлені перед концертом і після нього. Спонзорує Університет Джорджа Вашинґтона.

АРХІВ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ В ПАРИЖІ

Париж. — Архів першої Української Громади в Парижі передав у дар Бібліотеці ім. Симона Петлюри о. Євген Бачинський, який живе у Швайцарії. В архіві є всі документи, протоколи тощо тієї Громади, заснованої в Парижі в 1908 році. Вона припинила свою діяльність в 1914 році, з початком першої світової війни.

РІЧНІ ЗБОРИ АДУК В НЮАРКУ

Нюарк. — У суботу 20 березня о 7:30 вечора, в Українському Народному Домі в Ірвінґтоні, відбудуться Річні загальні збори Відділу Північного Ню Джерзі Асоціяції Діячів Української Культури. Відділом АДУК керує співак, за фахом інженер, п. Любомир Калинич. У мистецькій частині — виступ гітариста Володимира Осередчука з дружиною.

20-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО ХОРУ В АВСТРАЛІЇ

Мельборн. — Молодечий хор при українському католицькому катедральному храмі, що виступає під дириґуванням Оксани Тарнавської, налічує тепер понад сто осіб, а в часі заснування мав тільки 26 хористів. За останні 10 років хор відспівав 150 Служб Божих, зробив коло 600 проб, дав понад 30 концертів, про які не раз позитивно згадувала й австралійська преса.

В Ню Йорку поховано сл. п. Дарію Петріну

Ню Йорк. — 13-го березня 1971 р. з церкви св. Духа в Брукліні відпроваджено на вічний відпочинок сл. п. Дарію з Гутовичів Петріну, дружину відомого громадського й пластового діяча й визначного знавця і вчителя національних танків, д-ра Романа Петріни. Померла 9-го березня ц. р. після важкої, вісімлітньої недуги. Сл. п. Дарія Петріна, була відомою в своїй громаді, як найбільш прикладна громадянка, членка місцевих установ, зокрема членка 325-го Відділу УНСоюзу. Парастас по Покійній відправив її парох, о. декан Миколай Вояковський 12-го ц. м. в похоронному заведенні П. Яреми, а похорони відбулися 13-го ц. м., після поминальної Служби Божої в церкві св. Духа, яку відправив о. Вояковський, на цвинтарі Гейтс оф Гевен в Мт. Плезант, Н. Й. На цвинтарі відмовив молитви о. сотрудник Пилип Бумбер. Після похоронів, в приміщені Українського Народного Дому в Ню Йорку, відбулася поминальна гостина, в часі якої прощали Покійну д-р Ярослав Падох від приятелів, зокрема ж від Пластового Загону „Червона Калина", якого головою є чоловік Покійної, Роман, п-і Осипа Максимів з Торонто від родини Гутовичів, з якої походила сл. п. Дарія та д-р Микола Ценко від Об'єднання Стриян, до якого належала Покійна й вся її родина. Зворушливу характеристику незрівняних прикмет Покійної, а зокрема її нецьогосвітньої терпеливости в часі важкої і болючої недуги, подав її чоловік, Роман, який також подякував приявним за віддання останньої послуги Покійній. Покійна осиротила, крім чоловіка Романа, синів Романа і Богдана, які разом з батьком опікувалися Покійною в її довголітній недузі, і доню Орисю.

Сл. п. Дарія Петріна

Я. П.

Відзначили „Шевченківськими преміями" 17 діячів мистецтва

Київ. — ЦК комуністичної партії УССР і Рада Міністрів УССР, як сповістила „Радянська Україна" з 10-го березня, присудили премії ім. Т. Г. Шевченка на 1971 рік 17 діячам культури і мистецтва, в тому: Василеві Козаченкові за цикль повістей — в галузі літератури, в галузі кінематографії — сценаристові О. Леваді, режисерові Т. Левчукові та акторові О. Гаєві за поставлення й виконання кінофільму „Родина Коцюбинських", з зображенням сина письменника, Юрка Коцюбинського, який боровся проти Уряду УНРеспубліки. В ділянці оперово-театрального мистецтва Шевченківські премії приділено: драматургові О. Корнійчукові за п'єсу „Пам'ять серця" та багатьом особам, які брали участь у її виставі в київському драматичному театрі ім. І. Франка, та Б. Лятошинському — композиторові опери „Золотий обруч" за повістю І. Франка „Захар Беркут" і постановникам тієї, давно створеної опери, у Львівському театрі опери балету ім. І. Франка. В останній ділянці — архітектурі, Шевченківську премію надано архітектам Євгенії Маринченковій та П. Жилицькому „за проєкт палацу культури „Україна" в Києві". „Радянська Україна" з 10 березня, повідомляючи про це, помістила портрети нагороджених, але тільки 10 осіб, з усіх 17-ти.

БАНДИТ ЗАРІЗАВ МІЛІЦІОНЕРА

У Балаклії бандит, якого потім затримали, підстеріг заготівельника, що мав при собі чималі гроші, і пішов за ним слідом з ножем поза залізничну станцію. За ними подався й міліціонер П. Азаренко. Коли заготівельник щасливо дійшов додому, на темній вулиці залишилося двоє, і бандит ударив ножем міліціонера. Рана виявилася смертельною. Вулицю „Транспортну" в Балаклії перейменували на вулицю П. Азаренка.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

ВШ. М. Сердюк, Джеферсон: Ваша правда, в звіті ред А. Драгана трапилася помилка: „Радянська Україна" нав'язує свою появу безпосередньо до „Комуніста" і це „Комуніст" щойно з червня 1926-го року почав появлятися українською мовою. Коли мова про „Вісті" — під такою назвою було дві публікації: „республіканська" газета „Вісті ВУЦВК", що появлялися від 1919 до 1941-го року українською мовою, та журнал „Вісті ЦК КП(б)У", що почав виходити в Харкові в 1921-му році російською мовою і щойно від березня 1928-го року почав появлятися українською мовою. В 1930-му році журнал „переорганізовано" і він почав виходити під назвою „Партактивіст". Редактори також помиляються, але до помилки, звичайно, признаються. А втім ця помилка в нічому не змінює суті справи, для характеристики якої ті інформації наведено. Дякуємо за увагу!

ВШ. І. В., Філядельфія: Дякуємо за допис, але прислали Ви нам його з більше, ніж одномісячним запізненням і, в додатку, переслали копію. Це вказує на можливість, що оригінал допису переслано до іншої редакції. „Свобода" воліє не використовувати дописів, копії яких порядком індивідуальної „пресової служби" висилається іншим редакціям.

ВШ. В. Г. Огайо: Дякуємо за три зразки „вилитої душі". Жалуємо, не надрукуємо.

ВШ. М. Л-а, Бофало: Дякуємо за надіслане. „Щоб не було плутанини" використаємо в одному з чергових чисел „Свободи", а „Золоту книгу„ в нашому літературно-мистецькому додатку.

ПРЕДСТАВНИК ФЛЬОТИ ЗСА ДЖАН ШЕЙФІ повідомив, що в 1970 році Воєнна Фльота і Корпус Піхоти звільнив від служби 6 700 осіб за те, що вони вживали наркотики. Кілька тисяч вояків були попереджені, або й відповідно покарані.

Ділимося сумною вісткою з усіма Членами Товариства Українських Інженерів Америки і з усією Українською Громадою в Америці, що дня 18-го березня 1971 року в Бофало, Н. Й., на 50-му році життя відійшов у Вічність

бл. п. інж.

ОЛЕКСАНДЕР КРИНИЦЬКИЙ

УПРАВА ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ — ВІДДІЛ БОФАЛО

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ МОГО БРАТА

бл. п. мґр. Захара Вацика

що помер 24-го березня 1970 р. в Україні

на нев'янучий Йому вінок складаю:

$25.00	на видавничий Фонд ОПДЛМ
10.00	на видавничий Фонд проф. Я. Пастернака
10.00	на пам'ятник проф. Я. Пастернака
5.00	на фонд дитячого журналу „Веселка"

ПАНАХИДА ЗА ЙОГО ДУШУ

буде відправлена в СЕРЕДУ, 24-го БЕРЕЗНЯ 1971 р. о год. 7-ій веч. в церкві св. о. МИКОЛАЯ в Торонті.

Інж. ВАСИЛЬ ВАЦИК

З НАГОДИ НАШОГО ЩАСЛИВОГО 50-ЛІТНЬОГО ПОДРУЖЖЯ

жертвуємо на:

Український Вільний Університет в Мюнхені	$100.00
Українську Католицьку Церкву в Вайоні, Н. Дж.	100.00
Розмальовання Катедри св. Софії в Римі	100.00
Суспільну Службу Українського Комбатанта	50.00
Залишенців в Европі, через ЗУАДК	50.00
Радіопрограму при церкві св. Юра в Ню Йорку	25.00
Військовий Архів-Музей при УВАН у Вінніпеґу	25.00
Архів УСС при Братстві УСС	25.00
Оселю для старших віком осіб „Вознесіння" при Катедрі у Філядельфії, Па.	25.00

Байон, Н. Дж. ТЕКЛЯ І МИХАЙЛО ВОЛОШИНИ

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що в четвер, 18 березня 1971 р. після довгої і тяжкої недуги, упокоїлася в Бозі на 79-му році життя наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, ТЕЩА і БАБЦЯ

бл. п.

ЮЛІЯ ВАЩУК

з ОБШАНСЬКИХ

бувша вчителька в Чесанові, Галичина

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ — в п'ятницю, 19-го березня 1971 р. о год. 8:30 веч. ПАНАХИДА в похоронному заведенні Quinn, 35-20 Broadway, Astoria, N.Y.

Субота, 20-го березня 1971 р. о год. 9:30 рано СЛУЖБА БОЖА в церкві Чесного Хреста в Асторії, а опісля Тіло буде поховане на Українському Православному Цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У безмежному горю:

муж — ОЛЕКСАНДЕР
донька — ОЛЕКСАНДРА з чоловіком д-ром ВІТАЛІЄМ БОГДАНОВИМ
внук — ВОЛОДИМИР
Ближча і дальша Рідня в Америці й Україні

ЦЕРКВА СЕРЕД КАМІННЯ

(ДО 20-РІЧЧЯ ЗАСНУВАННЯ СВЯТО-ТРОЇЦЬКОЇ ПАРАФІЇ УАПЦЕРКВИ В НЮ ЙОРКУ)

Отець Протосрєй Сергій Непріль проповідує у Свято-Троїцькій церкві УАПЦ в Ню Йорку (світлив О. Іванюк).

Не так легко знайти серед кам'яних брил Ню Йорку невелику вулицю, що повздовж перетинає долішню частину Мангеттену, під назвою Брум. У тому скромному районі, де біля причалів недалекого Гудзону кружляють білі птахи й океанські вітри, а вуличками летять на вітрі газети, живуть переважно „чужоземці" в своїй новій батьківщині - китайці, японці, порторіканці. Але сливе кожен з них покаже, де знаходиться українська (традиційно сплутуючи з „російською") церква, а при тому емігрант - кубинець ще й сказав, що вона „боніта" - „чудова"..

Вона справді гарна, висока й струнка, хоч притулена до якоїсь пожежної команди, оця потемніла від пороху й часу церковця - Українська Православна Церква є Тройц. настоятелем якої є тепер о. Сергій Непріль, а перед ним були: видатний релігійний діяч Архиєпископ УАПЦеркви Владика Ігор, її засновник, о. протоєрей Юрій Сікорський, о. прот. А. Сагайдаківський, о. С. Ващенко та ін. Спершу парафія нараховувала тільки 30 родин, тепер об'єднує 120. Спершу церква містилась у цілком невідповідному, хоч і як гарно прибраному приміщені, в маленькій каплиці Єпископальної Церкви при 21 - й вул., ч. 277. Там, з ініціятиви групи православних вірних і за згодою Митрополита Полікарпа сл. п., Владика Ігор відправив у 1951 році першу Святу Літургію, і хор під дириґуванням відомого діяча хорового мистецтва проф. Івана Трухлого, співпрацівника великого Олександра Кошиця, сповістив вірним: „Радіймо і веселімся!"

Перше Богослуження відбулося 17 червня, 20 років тому. Того дня припадало свято св. Трійці, тому й церкву назвали Свято - Троїцькою.

Добрий провід і зусилля парафіян швидко почали давати гарні плоди на цій новій галузці Християнського дерева. Через рік постав Дитячий відділ при Хорі, а там розпочала працю й суботня Школа Українознавства. У листопаді 1952 р. Владика Ігор сам дав першу пожертву 100 дол. і звернувся з закликом до парафіян складати пожертви на придбання власного церковного будинку. Хоча люди не без жалю покидали свою „церкву - писанку", як її називали, та значно більші можливості для праці Братства й Сестрицтва, для концертових виступів відкрилися тоді, коли в грудні 1957 р. відбулося посвячення нового приміщення церкви і залі - колишньої Єпископальної протестанської церкви при 359 Брум вулиці.

Виникали різні труднощі, економічного й організаційного характеру, співпраця й розходження між сл. п. Владикою Ігорем та Владикою Паладієм, несподіваний параліч улюбленного Архиєпископа УАПЦ Владики Ігоря саме в день посвячення нового приміщення Свято - Троїцької церкви в Ню Йорку та ін. Але парафія з 30 родин зросла до сучасних 120; у грудні 1967 р. відбулося посвячення прегарного іконостасу роботи мистця С. Макаренка, що своєю красою і стрункістю нагадує обриси Собору св. Софії в Києві (на райських дверях мистець додав до традиційних оздоб з виноградної лози ще й українські оздоби: колоски, соняшники); завдяки пожертвам вірних в церкві встановлено символічний образ Голготи... Прикрасою церковного хору стала випускниця вищої американської школи по клясі співу, молода солістка колоратурне сопрано Валентина Жила - Наливайко; у хорі сольові партії виконує також відома співачка - солістка Тамара Лисхолай, яка прибул кілька років тому з мужем - інженером із Арґентини. Хором у складі з 25 осіб дириґує п. Василь Пташинський.

Парафіяни влаштовують відзначування національних свят, храмове свято, ялинку, відзначають День Матері, а іноді мають присмність послухати концерту. Часто на чималій сцені в залі при церкві виступають діти з Школи Українознавства, про яку варто згадати в окремій статті, і так присмно чути українську мову з уст дітей, предки яких молились у Соборі св. Софії в Києві в 1921 році за розвиток і збереження національної святині українського народу - Православної Церкви. Свято - Троїцька парафія УАПЦ належить до Консисторії Української Православної Церкви в Америці. Для потреб парафіян видає квартальник „На сторожі православія", писаний друкарською машиною, але з видимою любов'ю, прикрашений багатьма фотодокументами, що їх постачає параффіянин фотограф-истець п. О. Іванюк.

Парафіяльна Рада при кожній, здається церкві, є однією з невидимих пружин внутрішнього активного життя церковної громади. У цьому подвійно - ювілейному році, - 50 - річчі УАП Церкви та 20 - річчі Свято-Троїцької церкви, - Парафіяльну Раду очолює тут активний діяч Всеволод Силенко, члени: В. Кулішенко, Л. Підстригач, О. Іллюк, П. Ворона, С. Знаєнко, К. Церкевич, Р. Ворона. Діє при церкві й Сестрицтво: від влаштування свята Матері аж до частування обідами - воно старається допомагати збирати фонди на різні потеби.

На сцені парафіяльної залі бачимо портрет Тараса Шевченка. Він у скромній рамі, але з якою любов'ю прикрашений чарівної краси українським рушником. Ніжна і дзвінка мова великого Кобзаря звучить у цій церкві на Богослуженнях, і після них, коли люди збираються в залі під церквою. Небагато людей, небагато молоді, та ті, що тут є, чи походять з безмежних піль Наддніпрянщини, з зеленої Волині, із закосиченої лісами Буковини, чи таки народженої за тисячі миль від Української Землі, - всі вони назавжди нероздільні з українською культурою, із своєю Рідною Церквою. Хто скучив за Україною, не обов'язково мусить мандрувати через моря-океани: серед каміння Мангетену є український острівець, ота „рідна хата", про яку писала велика Леся Українка і за яку могутнім словом змагався найбільший український лицар духа Тарас Шевченко.

В розмові згадують о. Сергій Непріль та парохіяни про свого незабутнього Владику Ігоря, про невтомного прот. Юрія Сікорського, якого в 1969 році рано, на 46 - му році життя, покликав до себе Творець; про підручники для Школи Українознавства... А коли представник „Свободи" запитав про відношення до українських братів - католиків, то почув у відповідь слова голови Парафіяльної Ради: „Відвідини нашої церкви братами - католиками були б щиро побажані".

І справді: чому б не відвідати українцям інших віроісповідань Свято - Троїцьку церкву на вулиці Брум ч. 359 у 20 - річчя її створення? Настільки непривітна там, холодна й чужа, околиця—настільки ж багато тепла, віри й серця знайде українська людина в цьому Божому Храмі УАПЦеркви в Ню Йорку.

Л. П.

ДОЗВОЛИЛИ ЗАРОБЛЯТИ ВДОМА

„У місті живе немало майстерниць, які з різних причин не можуть працювати на підприємстві", у фабриці пошиття одягу в м. Осинники. Фабрика встановила в них вдома електирчні машини й вони за рік дали прибутку 15.000 рублів, шиючи з клаптів рукавички тощо. „Молодь України" з 5 березня повідомляла, що в цьому році кількість домашніх швачок збільшилася вдвоє, і вони „дадуть продукції з відходів на 50.000 карбованців".

ПОДОРОЖЧАЛО „УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО"

Париж. — Тижневик „Українське Слово", що його видає Перша українська друкарня у Франції, підвищив висоту передплати від січня 1971 року, йдучи слідом за багатьма іншими українськими виданнями, у зв'язку з дорожнечею. Тепер річна передплата „Українського Слова" у Франції коштує 40 франків, у ЗСА і Канаді 12 долярів. У числі „Українського Слова" з 21 лютого повідомлено також, що „у зв'язку з необхідністю розбудови Націоналістичного Видавництва в Европі, що складається з друкарні, Видавництва й „Українського Слова", покликано до життя Надзірну Раду Паризького Осередку". Головою Ради став д-р Я. Мусянович, заступником д-р А. Жуковський.

УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛАТЕЛІСТ В АРҐЕНТИНІ

Буенос Айрес. — Чи не єдине в світі українське філателістичне підприємство має в Буенос Айресі п. Мирослав Самоверський. Юнаком він цікавився збиранням і колекціонуванням поштових значків, карток тощо, а потім і монетами з різних країн світу. Тепер М. Самоверський має в своєму філателістичному підприємстві альбоми, каталоги, відділ нумізматики тощо. З нагоди відвідин Верховним Архиєпископом Кардиналом Иосифом Сліпим Арґентини в 1968 р., М. Самоверський випустив значок-наліпку з зображенням Кардинала. Зацікавленим писати на адресу: Casilla de Correo 22, Correo Central, Buenos Aires, Argentina.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 28-го БЕРЕЗНЯ 1971 р.

ОМАГА, Небраска. Річні загальні збори Т-ва Згода — 354 Відд. о год. 11-ій перед полуднем, після Сл. Божої в церковній залі, 16 Марта вул. На порядку: звіти Управи та Контр. Комісії, делеґата з 27 Конвеції УНС і вибір управи на 1971 р. Якщо на означений час не явиться приписана Статутом кількість членів, збори відбудуться на годину пізніше, при будьякій кількости членів і будуть правосильні. — Після зборів буде перекуска для всіх присутніх членів. П. Труш, предс., В. Кульчак, кас., П. Ващишин, секр.